

یادداشت

نقض قانون و بی‌اعتمادی ملت

محمدهادی جعفرپور

وکیل دادگستری

نگاه و رویکرد برخی ارگان‌ها و مسئولان به مسئله حجاب یگی طی، دو سال گذشته را باید مهم‌ترین دلیل تبدیل این مسئله به یک چالش اجتماعی دانست. شاهد این ادعا را می‌توان با نگاهی گذرا به مجموع قوانین و مصوبات انشاشده در دهه ۶۰ تا به‌امروز استنتاج کرد. سابقه تقنینی مسئله حجاب مؤید این ادعاست که برخورد قهری و حاکمیتی با موضوع حجاب همواره فاقد کارایی و بازخورد مناسب بوده و هیچ‌یک از توقعات تعریف‌شده برای چنین الزامی به منصف ظهور نرسیده است.
علی‌علیه چنین تجربه‌ای، در دو سال گذشته به موازات مطرح‌شدن لایحه عفاف و حجاب و حواشی حول این موضوع، شاهد انشا و ابلاغ مصوبات متعددی از سوی ارگان‌های حکومتی بوده‌ایم در حالی که تعارض مفاد چنین تصمیماتی با قانون و مصادیق حقوق شهروندی وضع‌کنندگان چنین مصوباتی بر اجرائی آن اصرار مؤکد داشته‌اند.
برخوردهایی مانند توقیف خودروی شخصی افراد، ارسال پیامک و تشکیل پرونده در پلیس امنیت اخلاقی تا ابلاغ دستورالعمل حجاب و عفاف از سوی وزارت کشور در دولت سیزدهم و استقرار حجاب‌بانان در راهروهای مترو و… بخشی از برخوردهای ناقض حقوق شهروندی در مسئله حجاب است که به روش‌های مختلف در بدنه جامعه و برخی ارگان‌های دولتی شاهد آن بوده‌ایم.
به موازات چنین برخوردهایی که اعتراض شهروندان، فعالان مدنی، کارشناسان علوم اجتماعی، وکلای دادگستری و اهالی رسانه و… را در پی داشت، طراحان لایحه موسوم به عفاف و حجاب بدون توجه به ایرادات وارده بر مفاد لایحه، تمام وقت و توان مجلس را صرف تصویب چنین لایحه‌ای کرده و در نهایت با تأیید شورای نگهبان لایحه مذکور در هیئت قانون مستند به ماده ۱ قانون مدنی برای اجرا به رئیس‌جمهور ابلاغ شد. مخالفت آقای پزشکیان با اجرای چنین مصوبه‌ای موجب شد مسئله در شورای‌عالی امنیت ملی مطرح و بررسی شود. اعضای شورای امنیت نیز بنا به مصلحت جامعه و منطبق بر خواست قاطبه مردم مستند به اختیارات تصریح‌شده در اصل ۱۷۶ قانون اساسی مقدمات اجرانشدن قانون عفاف و حجاب را فراهم کردند. توجه به خواست مردم در تصمیم این نهاد حکومتی را می‌توان ناشی از ضرورت توجه به توقعات مردم در انشای مقررات تلقی کرد. لحاظ قراردادن آرا و نظرات مردم در انشای قانون از این حیث واجد اهمیت است که مهم‌ترین خصیصه قانون انظام جامعه و تنظیم روابط شهروندان تعریف شده و به همین سبب بنا بر اصل تفکیک قوا، تکلیف و اختیار وضع قانون را رکنی از ارکان حکومت بر عهده دارد که از آن به نماد حاکمیت ملی، یعنی پارلمان یاد می‌کنند. با این استدلال و فرض که چون اعضای پارلمان منتخب مردم هستند، بنابراین آنچه به اراده ایشان شکل می‌گیرد، بنا بر اراده مردم است. اما کدام پارلمان؟ پارلمانی که با عملکرد خویش توانسته اکثریت مردم را به مشارکت در انتخابات دعوت کند یا پارلمانی که برگزیده هر رأی حدقلنی است؟ بدون شک آنچه به عنوان نماد حاکمیت ملی تعریف می‌شود، حاصل حضور اکثریت مردم برای معرفی نماینده خویش در خانه ملت است. در چنین پارلمانی می‌توان مدعی شد آنچه به عنوان اراده نمایندگان مجلس به منصفه ظهور می‌رسد، به خواست و توقع مردم نزدیک بوده، تمام شهروندان به آن قانون تمکین می‌کنند و این‌گونه مهم‌ترین وصف یک قانون خوب، یعنی تمکین شهروندان (قانون‌مداری مردم) شکل می‌گیرد.
علی‌رغم چنین امری و در فرضی که یکی از ارکان مهم حکومت مستند به عالی‌ترین قانون حاکم بر روابط مردم و حکومت یعنی قانون اساسی به اجرانکردن قانون حجاب نظر داشته و مقامات عالی کشور تمکین از چنین امری را تکلیف دانسته‌اند، همانند گذشته شاهد برخی رفتارهای خلاف قانون از سوی برخی دستگاه‌ها یا نشانه‌ها در برخی از مناطق جغرافیایی کشور هستیم؛ برخوردهایی مانند ارسال پیامک یا توقیف خودروی شهروندان اصفهانی را می‌توان مصداقی از اعمال حاکمیتی در تقابل با تصمیم شورای امنیت و تصمیمات گرفته‌شده توسط سایر نهادها و مقامات عالی نظام دانست که مفاد قانون عفاف و حجاب را فاقد قابلیت ابلاغ و اجرا دانسته و به همین سبب هیچ‌یک از مراحل تعریف‌شده برای اجرای مصوبه مجلس طی نشده است. با وجود چنین امری، تمسک به برخی بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های انشاشده در دولت سیزدهم، از جمله دستورالعمل وزارت کشور در بحث حجاب، مصداق بارز نقض قانون و بی‌اعتمادی به قاعده حکومت قانون و برخوردهای سلیقه‌ای با موضوع است.
نادیده‌انگاشتن قاعده حکومت قانون از سوی مسئولین به حکومت، سبب بی‌اعتمادی ملت به دولت شده و این بی‌اعتمادی بزرگ‌ترین آفت برای یک ساختار سیاسی است که در آن پرهیز از دروغ‌گویی و نیل به سوی شفاف‌سازی، یک قاعده قابل احترام تلقی می‌شود.

پروژه برخورد سلیقه‌ای در حوزه عفاف و حجاب، چندین ماه است که در تعدادی از استان‌ها و شهرها، کلید خورده است. مثل پلیس اصفهان که در هفته‌های گذشته، بیشتر از قبل خبرساز شده است، آن‌هم با تذکرات شدید و برخوردهای انتظامی. در شهرهای دیگر هم وضعیت مشابه‌ای دیده می‌شود؛ مثل کرمان، رفسنجان و مشهد. پلیس اصفهان، دادگستری و ستاد امر به معروف و نهی از منکر این شهر با وجود دستور شورای‌عالی امنیت ملی خودسرانه دست به کار شده‌اند و برخوردهای سلیقه‌ای با حجاب می‌کنند. حال‌انه‌تنها برای زنان، که برای اعضای مرد خانواده‌شان، یعنی پدر و برادر هم پیامک تذکر می‌فرستند: «حجاب آقای… با سلام و احترام، فرزند شما خانم… بدون رعایت پوشش قانونی در سطح شهر اصفهان حضور داشته‌اند. لطفاً پیگیری لازم به منظور رعایت قانون و اصلاح پوشش ایشان انجام شود». پیامکی که با امضای معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری اصفهان تمام می‌شود. «مینا» یکی از زنانی است که نه‌تنها برای خط تلفن همراه خودش، بلکه برای تلفن همراه برادرش هم تذکر حجاب آمده؛ اتفاقی که در تعطیلات نوروز رخ داد و آنها را تهدید به تشکیل پرونده قضائی کرد. سؤال این است که چرا این پیامک‌ها برای مردان خانواده ارسال می‌شود در حالی که زن موردنظر در سن قانونی به سر می‌برد؟ آیا هدف، زیر سؤال بردن حق زنان و ایجاد شکاف، هراس و نزاع در میان خانواده‌هاست؟ مینا به «شرق» می‌گوید: «تذکر حجاب در اصفهان به شیوه‌ای بسیار سخت‌گیرانه و توهین‌آمیز است. موضوع فقط مرتبط با تعطیلات نوروز نیست، حتی می‌توانم بگویم در تعطیلات شرایط نسبت به قبل بهتر بود و از آنجایی که افراد به شهر ما مسافرت می‌کردند، موضوع برایشان عجیب بود، به همین دلیل هم در طول تعطیلات انگهان موضوع رفتار با زنان بی‌حجاب افشا شد». زنان در اصفهان می‌گویند که در بسیاری از موارد دریافت‌کنندگان پیامک حجاب به عنوان عابر در سطح شهر حضور داشته و از طریق خودروی شخصی قابل شناسایی نبوده‌اند. در این شرایط باید پرسید که آیا دوربین‌های تشخیصی هویت برای شناسایی زنان فاقد حجاب، درست به همان شیوه مورد نظر در مصوبه ابلاغ‌نشده حجاب، در سطح شهر اصفهان نصب شده و فعالیت می‌کنند؟ این شهروند اصفهانی ادامه می‌دهد، «ما با توجه به اتفاقاتی که افتاده متوجه شده‌ایم دوربین‌های تشخیص هویت در برخی نقاط نصب شده‌اند. مانند دوربین میدان نقش جهان. هر زن بی‌حجابی که از مقابل این دوربین رد شود، فوری شناسایی شده و برایش پیامک ارسال می‌شود. حتی اگر سرش پایین باشد، باز هم فایده‌ای ندارد و به‌سرعت شناسایی می‌شوند. برای من هم در تعطیلات اخیر بلافاصله بعد از زردشدن از زیر این دوربین پیامک آمد». به گفته او، در این شهر جز مأموران دستگاه‌های اجرائی، در بسیاری از موارد، شهروندانی که خود را آمر به معروف می‌دانند به سایر شهروندان تذکر می‌دهند؛ افرادی که ظاهرا به هیچ دستگاه و ستادی مرتبط نیستند. «پرستو»، یکی دیگر از ساکنان اصفهان به «شرق» می‌گوید: در تعطیلات نوروز برخی افراد به سایر شهروندان تذکر می‌دادند که در مواردی این تذکرها با مداخله‌ها منجر به درگیری هم شده بود. همچنین خودروهای نیروی انتظامی در نقاط خاصی مانند سی‌وسه پل، میدان نقش جهان و متروها حضور داشتند و مأموران‌شان به مردم تذکر می‌دادند. این تذکرها البته فقط درباره حجاب نبود و بابت قد لباس و تنگی و گشادی آن هم تذکرها‌ی سخت‌گیرانه داده می‌شد.

اعلام شماره حساب برای واریز یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی

«سارا»، اما پیامکی متفاوت از سوی ستاد امر به معروف اصفهان دریافت کرده، مبنی بر اینکه به دلیل تکرار رعایت‌نکردن حجاب باید مبلغ یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان را به حسابی واریز کند، در غیر این صورت حساب او مسدود می‌شود؛ من نمی‌دانم باید چه واکنشی نسبت به این موضوع نشان دهم. مطمئن نیستم این پیام جعلی و کلاهبرداری است یا واقعی، تا جایی که می‌دانم، بحث مسدودشدن حساب در مصوبه حجاب آمده بود که هنوز ابلاغ هم نشده است». او از این موضوع نگران است که اگر مبلغ را به حساب مشخص شده واریز کند و این پیام جعلی باشد، آن می‌تواند مانند یک شهروند عادی و مورد احترام اقدام به دادخواهی کند بدون اینکه بر سر مسئله حجاب با او برخورد شده و در واقع به‌هکار مسئولان هم شود؛ «بهاره» یکی دیگر از شهروندان اصفهانی است که از خودمختارشدن برخی از افراد در شهر محل سکونتش متعجب است. او به «شرق» می‌گوید: «من زمانی از سوی ستاد امر به معروف استان اصفهان، پیامک تذکر نسبت به حجاب دریافت کردم که عابر بیلبودم و به همین دلیل حدس می‌زنم که دوربین‌های تشخیصی هویت در سطح شهر فعال هستند. از آنجایی که تقریباً همه ما متوجه شده‌ایم که این دوربین‌ها در کدام نقاط فعال هستند، سعی می‌کنم در این نقاط تردد نکنم، به همین دلیل فقط یک بار پیام حجاب دریافت کرده‌ام. یکی از دوستانم اما برای بار دوم پیامک حجاب گرفته و معاونت اجتماعی دادگستری اصفهان برایش پیامک تشکیل پرونده قضائی در صورت تکرار، فرستاده است».

او به ماجرای زنی ۶۰ساله هم که به تازگی رخ داده اشاره می‌کند: «این خانم حجاب

«شرق» در گفت‌وگو با زنان چندین شهر، از برخوردهای انتظامی و قضائی درباره پوشش و تشکیل پرونده و تهدید اعضای مرد خانواده‌شان گزارش می‌دهد

پروژه برخورد

شادی مکی

ندارد و هریار هم که کسی به او تذکر می‌دهد می‌گوید من باینسه هستم و حجاب بر من واجب نیست. با وجود این برای او هم سه بار پیامک حجاب آمده و هفته آینده باید به دادگاه مراجعه کند. در یک مورد هم شاهد بودم که یک شهروند زن، به زن دیگری تذکر حجاب داد و وقتی زن عابر، پاسخ تذکردهنده را داد، بلافاصله مرد دیگری به جمع اضافه شد و از زن آمر حمایت کرد. بعد هم فرد دیگری آمد و گفت متفرق شوید. در این‌گونه موارد در نظر می‌رسد که با لباس شخصی و به صورت گروهی فعالیت می‌کنند و در موارد مقتضی یکدیگر را حمایت می‌کنند.
تابه‌حال نشنیده‌ام حین چنین درگیری‌های نیروی انتظامی وارد عمل شده و از ادامه درگیری جلوگیری کند. البته نه‌های این نیروها در اماکنی مانند نقش جهان، سی‌وسه پل و چهارباغ حضور دارد اما من تاکنون ندیده‌ام فعالیت خاصی نسبت به زنان داشته باشند».
بهاره مانند خیلی از زنان ساکن اصفهان از رفتارهای غیرقانونی برخی افراد ناشناس انتقاد می‌کند: «در یکی از مراکز خرید اصفهان تردد می‌کردم که متوجه شدم یک مرد با لباس شخصی از زنان بدون حجاب عکس می‌گیرد. به محض اینکه به او توجه کردم فرار کرد و در جمعیت گم شد».

پیامک حجاب برای پدر و برادر

این اظهارات در حالی از سوی شهروندان اصفهانی عنوان می‌شود که محسن مظاهری، دبیر ستاد امر به معروف استان اصفهان در گفت‌وگو با رسانه‌ها بر قانونی بودن اقدامات این ستاد تأکید داشته و همچنین اعلام کرده پیامک‌ها توسط این ستاد ارسال نشده است. او توپ را در زمین سایر دستگاه‌ها می‌اندازد: «شورا‌های امر به معروف و نهی از منکر ستاد است، مثلاً شورای امر به معروف و نهی از منکر اداره آب، اداره گاز و… به نیروی خود تذکر می‌دهد که رعایت کند». او درباره اینکه چرا برای پدر یا برادر افراد پیامک تذکر ارسال شده، این توضیح را داده که این پیامک‌ها برای افراد زیر ۱۵ سال فرستاده می‌شود. در حالی که هیچ‌کدام از این زنان تذکرگرفته، زیر ۱۵ سال نیستند. برخوردهای سلیقه‌ای در استان اصفهان در شرایطی ادامه دارد که نمایندگان آن یعنی امیرحسین بانکی‌پور و محمدتقی نقدعلی، از تدوین‌کنندگان و حامیان سرسخت مصوبه حجاب بوده و بعد از ابلاغ‌نکردن مصوبه حجاب با دستور شورای‌عالی امنیت ملی در گفت‌وگو با رسانه‌ها سعی در القای این مفهوم به جامعه داشتند که تا چند روز دیگر این مصوبه ابلاغ خواهد شد. روزهایی که البته تا لحظه نوشتن این گزارش از راه نرسیده‌اند، مگر در استان متبوع‌شان. اما برخورد با زنان با موضوع پوشش، در استان‌های دیگر هم به صورت پراکنده دیده می‌شود.
اینکه در شهری مانند مشهد، در تعطیلات نوروز، شرایط آرام‌تری برای زنان سپری شد، اما «فاطمه»، از شهروندان مشهدی به «شرق» می‌گوید: «پیامک حجاب به دلیل بی‌حجابی در خودرو دریافت کرده‌ام، اما در سطح شهر شرایط بهتر شده. مثلاً قبلاً دم کت‌های مترو تذکر می‌دادند که در تعطیلات عید چنین مسئله‌ای را مشاهده نکردم. یکی از دوستانم هم مدتی قبل از عید پیامک کت‌های من نشان می‌دهد یک زن چادری به مرد عابر می‌انسانی در خیابان به ولی کنار خودرو برخی از پاساژها از پیش از عید مأموران حضور داشتند و به مردم تذکر می‌دادند اما بعد از شب‌های قدر تا به‌امروز این شرایط تغییر کرد و مأموران رفتند، برخی از شهروندان کرمانی هم خبر می‌دهند هنگام عبور از شهر رفسنجان اخطاری پیامکی مبنی بر لزوم رعایت حجاب در این شهر دریافت کرده‌اند. با این حال درباره پیامک‌های مرسوم مرتبط با حجاب در این شهر خبری در دست نیست. به‌تازگی هم ویدئویی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده که نشان می‌دهد یک زن چادری به مرد عابر می‌انسانی در خیابان به دلیل کوتاهی کاپشنش تذکر می‌دهد. مردم متعجب از رفتار این زن، با او وارد بحث می‌شود اما زن تذکردهنده ماجرا را ادامه می‌دهد و اصرار دارد که مردان هم نباید چنین پوششی داشته باشند. موضوع برخورد در فضای مجازی هم مانند گذشته ادامه دارد، مانند لغوب یک کسرت و باداشت خواننده آن در تهران که در تعطیلات نوروز منتشر شد. آن‌هم درست زمانی که خواننده مذکور ویدئویی از کسرت خود منتشر کرد و بلافاصله با موضوع حجاب، با خواننده برخورد شد و خبر بازداشتش آمد، در حالی که برخورد با کسب‌وکارها به دلیل رفتارهای مشتریان درهیچ قانونی، جز مصوبه ابلاغ‌نشده حجاب مورد توجه قرار نگرفته است. پیش‌ازاین هم با مطرح‌شدن این موضوع، فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، در پاسخ به سوآلی درباره اتفاقاتی که در اصفهان رخ می‌دهد، گفته بود: «دولت در مقابل مردم نخواهد ایستاد». با این حال مجموعه این رفتارها در گوشه و کنار کشور و به‌ویژه در اصفهان این تردید را در میان شهروندان ایجاد کرده که آیا قول‌های دولت را باید باور کرد یا اظهارات افرادی مانند علی نیکزاد، نایب‌رئیس مجلس که در گفت‌وگویی گفته بود: «در ماه رمضان قانون حجاب به نوعی دارد اجرا می‌شود، سرریسته بگویم گفته‌اند اجرا بشود. این موضوع در مجلس ۲۲۰ امضا دارد و کارهاش دارد انجام می‌شود».

راهکار قانونی برای لغو مصوبه حجاب

عباس موسوی، حقوق‌دان و قاضی بازنشسته دیوان عالی کشور، معتقد است که

شرق

برخورد با مصوبه حجاب نیازمند تدابیری قانونی است. او به «شرق» توضیح می‌دهد: «قانونی از طرف مجلس وضع شده که بنا بر شواهد مسلم و واکنشی که آحاد مردم جامعه، گروه‌ها، احزاب و طیف‌های مختلف جامعه نشان دادند، حکایت از آن دارد که مصوبه حجاب احترام و اعتباری را که مردم برای قانون و هنجار رسمی متبلور از قانون قائل هستند، به دست نیاورد، زیرا با توقعات و انتظارات مردم همسو نیست و پیامدهای بسیار منفی نیز به بار می‌آورد. یعنی باعث گسترش خشونت و درگیری‌ها در جامعه شده و زمینه سواستفاده برخی از ضابطان و مأموران و به محاق رفتن حقوق شهروندی را فراهم می‌کند، بنابراین این مصوبه با افتاح و اقبال عمومی مواجه نشد». او بر این موضوع تأکید می‌کند که با همه این شرایط نمی‌توان وصف قانونی بودن را از این سند حذف کرد: «به هر حال این مصوبه یک سند تقنینی و قانون است. یک قانون تا زمانی که به موجب قانون از مکاتینسم قانونی از اعتبار ساقط نشود، باید محترم دانسته شود. به بیان دیگر، مصوبه مجلس تنها بر پایه نظارت مبتنی بر قانون اساسی شورای نگهبان درخورد بی‌اعتباری است و هیچ مرجع دیگری حق تعرض به مصوبات این شورا را ندارد». این حقوق‌دان به اختیارات شورای‌عالی امنیت ملی در تغییر، تأخیر یا توقف اجرای قانون، اشاره می‌کند: «این شورا برابر با اصل ۱۷۶ قانون اساسی، تأسیس شده و برابر سه بند ذیل این اصل، عمدتاً سیاست‌ها، راهبردها، وظایف و صلاحیت‌های خود را معطوف به تدابیر و سیاست‌های دفاعی و امنیتی دیده است. همان‌طور که از عنوان این شورا برمی‌آید، این شورا به‌هیچ‌وجه در بحث تأخیر و توقف اجرای قانون واجد صلاحیت نیست و ورود شورا به این موضوع محل استقلال رکن مهم قانون‌گذاری کشور است که می‌تواند تبعات و پیامدهای منفی بسیاری به ارغان بیاورد». به گفته او، تصمیم شورای‌عالی امنیت ملی همسو با منافع عمومی و خواست آحاد جامعه از جمله قشر مذهبی بوده است: «بنا بر یک قاعده، اگر مصوبه مجلس را محصولی ناگوار تلقی کنیم اما تصمیم شورای‌عالی امنیت ملی به باور من ناگوارتر است؛ زیرا باعث ایجاد این سنت نادرست می‌شود که هر آن این شورا برخلاف فلسفه تشکیل خود، متعرض استقلال قوه مقننه و مانع اجرای یک سند تقویمی شود که طی یک سیکل قانونی نهایی شده است».

شورای امنیت ملی وظیفه حفظ امنیت ملی را برعهده دارد و از سوی دیگر این مصوبه هم با توجه به پیامدهای منفی آن می‌تواند این امنیت را با خطر مواجه کند. آیا از این منظر نمی‌توان دستور شور را ابلاغ‌نکردن مصوبه حجاب را اقدامی بجا تلقی کرد؟ قاضی شورا به‌هیچ‌وجه در بحث تأخیر و توقف اجرای قانون و به این سؤال ادامه می‌دهد: «درباره دامنه اختیار یک مرجع یا یک نهاد باید تفسیر مضیق را اعمال کنیم، یعنی اگر بخواهیم با تفسیر موسع هر موضوعی را با عنوان کلی امنیت و امنیت ملی گره بزنیم، حقوق شهروندی، منافع عمومی و مصالح کشور را در سطح کلان به مخاطره می‌اندازیم».

رفتارهای فراقانونی مسئولان

براساس اعلام ایبن حقوق‌دان، درباره پیامدهای منفی مصوبه حجاب و عفاف و کاستی‌ها، نارسایی‌ها و حتی مبانی نادرست این سند تقنینی، هیچ تردیدی وجود ندارد. اگر این سند اجرا شود، مردم را در برابر ساختار سیاسی کشور قرار داده و باعث گریزانی مردم از دولت و ساختار سیاسی می‌شود. همچنین موجب گسترش دامنه جرم شده و به نحوی عجیب جمعیت کفبری اعم از زن و مرد را افزایش می‌دهد. اما کنترل و فیلتر مصوبات مجلس خارج از صلاحیت شورای‌عالی امنیت ملی است، آن‌هم به دلیل نتایجی که به دنبال دارد. بهتر بود مجلس پیش از وضع این قانون مطالعات لازم را انجام می‌داد، دلالت لازم را از مراجع مختلف می‌گرفت و دغدغه‌های تمام جامعه را مد نظر قرار می‌داد». او در ادامه به این سؤال پاسخ می‌دهد که آیا با توجه به ابلاغ‌نکردن مصوبه حجاب، رفتارهای خودسرانه که در برخی نقاط کشور انجام می‌شود، قانونی است: «اینکه با توجه به ابلاغ‌نکردن این مصوبه، ضابطان و برخی از مراجع مبادرت به ارسال پیامک، برهم‌زدن کردهمایی‌ها و مجالسی می‌کنند که طبق قانون مجوز آن صادر شده است، این اقدامات خلاف قانون است و آنچه ملاحظه می‌شود، این است که تصمیمات این مراجع تصمیماتی فراقانونی است و هیچ‌گونه انطباقی با حتی همین مصوبه حجاب هم ندارد و خلاف «اصل برائت» است. تصمیم ضابطان برای ارسال پیامک و کنترل و احضار و اخطار به خانواده یک فرد حتی مجرم، خلاف «اصل شخصی بودن جرائم و مجازات‌ها» است که این اصول در قوانین و اساسان دینی ما مورد تأکید قرار گرفته است». او بر حقوق مردم درباره این اعمال فراقانونی تأکید می‌کند: «به باور من پیامک‌ها و اخطارهایی که خلاف قانون صادر می‌شوند، منطبق با موازین قانونی و حدود وظایف و صلاحیت‌های ضابطان نیستند، قابل ترتیب اثر هم نیستند و هر مخاطبی می‌تواند اعتنایی به چنین اخطاری نکند. از سوی دیگر اگر دامنه تعرض به مردم فراتر از این حد شود، آنها می‌توانند به مراجع قضائی اعلام شکایت کنند و از حقوق شهروندی و قانونی خود که در قوانین مختلف جزایی و مدنی متبلور شده، صیانت کنند».

افقی:

۱- رمانی خواندنی نوشته جک لندن- مرکز استان لرستان
۲- جاسوس و خبرچین- حاصل و نتیجه کار- باران اندک
۳- سهل و ساده- پیوند نهایی نمانا در فیلم که تبدیل به سکانس می‌شود- نیکورو
۴- یادداشت- لقب سعیدی شیرازی- دریاورد
۵- گاو یالدار تبت- از مرکبات- تکنیک آموزش آوازخوانی
۶- ورودی- خشمگین- بخشش، عطا
۷- ترده- چپاول‌کننده- از القاب اروپایی
۸- مطالعه- اجمالی- کدبانو- شاعر دانشستانی
۹- نام آذری- فرآورده‌های شیری- میانجی
۱۰- پیمان، میناق- فیلمی ساخته مسعود کیمیایی- چاه کم‌عمق
۱۱- هدیه‌دادن- مقابل منکر- همسایه عمان و عربستان
۱۲- شمارش‌کردن- مردی که به حج رفته است- ساز استاد محمد موسوی
۱۳- مهربان- دلبر- ورزش مشت‌زنی
۱۴- درخت زبان‌کنجشک- تکرار مطالب در ذهن خود- مراقبت‌کردن
۱۵- رفع ابهام- موش و گربه کارتونی

عمودی:

۱- دشمن ارزانی است- طمع‌کار- شر به پا کن
۲- امتداد- سوغات اردکان- بهشت
۳- کاسه گردان- خجالتی- پزشک تجویز می‌کند
۴- علم و آگاهی- پهلوان افسانه‌ای آذری- از ابزارهای خردجویی کامپیوتر
۵- تکرار حرفی- بی‌اعتنا به قیدوبندها- مقابل آوردن- تخم‌مرغ انگلیسی
۶- مهم‌ترین عنصر شعر- ترانه- کبک
۷- به دار آویختن- نهایی- دربرگیرنده
۸- فیلم درام روان‌شناختی به کارگردانی پیتر جکسون و بازی

جدول ۵۰۲۱: طراح: بیژن گورانی

کیت وینسلت ۹- دوست خالص- جوانمردی- زیبایی
۱۰- قسمت مهم و اساسی- نوعی پارچه براق و لطیف- آن‌گونه
۱۱- تلخ- شاداب و سرحال- مطمئن- از حروف مقطعه قرآن
۱۲- نام کوچک

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

حل سودوکو ۴۰۱۶																																																																																	
<div><div><table><tbody><tr><td>۱</td><td>۳</td><td>۴</td><td>۸</td><td>۶</td><td>۳</td><td>۹</td><td>۵</td><td>۷</td></tr> <tr> <td>۵</td><td>۶</td><td>۳</td><td>۷</td><td>۱</td><td>۹</td><td>۸</td><td>۲</td><td>۳</td></tr> <tr> <td>۷</td><td>۸</td><td>۱</td><td>۵</td><td>۲</td><td>۳</td><td>۶</td><td>۵</td><td>۱</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>۴</td><td>۷</td><td>۹</td><td>۸</td><td>۶</td><td>۱</td><td>۳</td><td>۵</td></tr> <tr> <td>۹</td><td>۵</td><td>۶</td><td>۲</td><td>۳</td><td>۱</td><td>۷</td><td>۸</td><td>۴</td></tr> <tr> <td>۳</td><td>۱</td><td>۸</td><td>۴</td><td>۵</td><td>۷</td><td>۲</td><td>۹</td><td>۶</td></tr> <tr> <td>۶</td><td>۷</td><td>۵</td><td>۱</td><td>۹</td><td>۸</td><td>۳</td><td>۴</td><td>۲</td></tr> <tr> <td>۸</td><td>۷</td><td>۱</td><td>۳</td><td>۴</td><td>۵</td><td>۶</td><td>۷</td><td>۹</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>۵</td><td>۲</td><td>۳</td><td>۶</td><td>۷</td><td>۱</td><td>۸</td><td>۴</td></tr> </tbody></table></div></div>	۱	۳	۴	۸	۶	۳	۹	۵	۷	۵	۶	۳	۷	۱	۹	۸	۲	۳	۷	۸	۱	۵	۲	۳	۶	۵	۱	۲	۴	۷	۹	۸	۶	۱	۳	۵	۹	۵	۶	۲	۳	۱	۷	۸	۴	۳	۱	۸	۴	۵	۷	۲	۹	۶	۶	۷	۵	۱	۹	۸	۳	۴	۲	۸	۷	۱	۳	۴	۵	۶	۷	۹	۲	۵	۲	۳	۶	۷	۱	۸	۴
۱	۳	۴	۸	۶	۳	۹	۵	۷																																																																									
۵	۶	۳	۷	۱	۹	۸	۲	۳																																																																									
۷	۸	۱	۵	۲	۳	۶	۵	۱																																																																									
۲	۴	۷	۹	۸	۶	۱	۳	۵																																																																									
۹	۵	۶	۲	۳	۱	۷	۸	۴																																																																									
۳	۱	۸	۴	۵	۷	۲	۹	۶																																																																									
۶	۷	۵	۱	۹	۸	۳	۴	۲																																																																									
۸	۷	۱	۳	۴	۵	۶	۷	۹																																																																									
۲	۵	۲	۳	۶	۷	۱	۸	۴																																																																									
<div><div><table><tbody><tr><td>۹</td><td>۳</td><td>۵</td><td>۲</td><td>۱</td><td>۴</td><td>۷</td><td>۸</td><td>۶</td></tr> <tr> <td>۱</td><td>۲</td><td>۸</td><td>۷</td><td>۵</td><td>۶</td><td>۹</td><td>۳</td><td>۴</td></tr> <tr> <td>۷</td><td>۴</td><td>۶</td><td>۹</td><td>۳</td><td>۸</td><td>۵</td><td>۲</td><td>۱</td></tr> <tr> <td>۴</td><td>۱</td><td>۳</td><td>۶</td><td>۷</td><td>۲</td><td>۸</td><td>۱</td><td>۵</td></tr> <tr> <td>۸</td><td>۹</td><td>۳</td><td>۴</td><td>۵</td><td>۱</td><td>۷</td><td>۲</td><td>۶</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>۵</td><td>۷</td><td>۸</td><td>۹</td><td>۱</td><td>۳</td><td>۶</td><td>۴</td></tr> <tr> <td>۵</td><td>۶</td><td>۱</td><td>۴</td><td>۸</td><td>۳</td><td>۲</td><td>۳</td><td>۷</td></tr> <tr> <td>۸</td><td>۷</td><td>۲</td><td>۱</td><td>۶</td><td>۳</td><td>۴</td><td>۵</td><td>۹</td></tr> <tr> <td>۳</td><td>۹</td><td>۴</td><td>۵</td><td>۲</td><td>۷</td><td>۶</td><td>۱</td><td>۸</td></tr> </tbody></table></div></div>	۹	۳	۵	۲	۱	۴	۷	۸	۶	۱	۲	۸	۷	۵	۶	۹	۳	۴	۷	۴	۶	۹	۳	۸	۵	۲	۱	۴	۱	۳	۶	۷	۲	۸	۱	۵	۸	۹	۳	۴	۵	۱	۷	۲	۶	۲	۵	۷	۸	۹	۱	۳	۶	۴	۵	۶	۱	۴	۸	۳	۲	۳	۷	۸	۷	۲	۱	۶	۳	۴	۵	۹	۳	۹	۴	۵	۲	۷	۶	۱	۸
۹	۳	۵	۲	۱	۴	۷	۸	۶																																																																									
۱	۲	۸	۷	۵	۶	۹	۳	۴																																																																									
۷	۴	۶	۹	۳	۸	۵	۲	۱																																																																									
۴	۱	۳	۶	۷	۲	۸	۱	۵																																																																									
۸	۹	۳	۴	۵	۱	۷	۲	۶																																																																									
۲	۵	۷	۸	۹	۱	۳	۶	۴																																																																									
۵	۶	۱	۴	۸	۳	۲	۳	۷																																																																									
۸	۷	۲	۱	۶	۳	۴	۵	۹																																																																									
۳	۹	۴	۵	۲	۷	۶	۱	۸																																																																									

حل جدول ۵۰۲۰

حل جدول ۵۰۲۰																																																																																																																																																																																																																																																
<div><div><table><tbody><tr><td>۱۵</td><td>۱۴</td><td>۱۳</td><td>۱۲</td><td>۱۱</td><td>۱۰</td><td>۹</td><td>۸</td><td>۷</td><td>۶</td><td>۵</td><td>۴</td><td>۳</td><td>۲</td><td>۱</td></tr> <tr> <td>ک</td><td>ف</td><td>ع</td><td>ق</td><td>ر</td><td>ب</td><td>گ</td><td>ز</td><td>م</td><td>ا</td><td>ک</td><td>م</td><td>ر</td><td>م</td><td>ز</td></tr> <tr> <td>س</td><td>ج</td><td>ا</td><td>د</td><td>ب</td><td>خ</td><td>ا</td><td>ر</td><td>م</td><td>ن</td><td>م</td><td>ن</td><td>و</td><td>ر</td><td>م</td></tr> <tr> <td>ا</td><td>م</td><td>ز</td><td>د</td><td>ر</td><td>د</td><td>س</td><td>ت</td><td>ی</td><td>ا</td><td>د</td><td>ا</td><td>د</td><td>م</td><td>ز</td></tr> <tr> <td>ا</td><td>ر</td><td>ض</td><td>ف</td><td>ی</td><td>س</td><td>ف</td><td>ی</td><td>س</td><td>ت</td><td>ی</td><td>ر</td><td>ا</td><td>ن</td><td>ا</td></tr> <tr> <td>ب</td><td>م</td><td>ن</td><td>ب</td><td>ا</td><td>ن</td><td>ف</td><td>ی</td><td>ا</td><td>ر</td><td>ب</td><td>ه</td><td>ی</td><td>م</td><td>ز</td></tr> <tr> <td>ا</td><td>د</td><td>ا</td><td>ت</td><td>س</td><td>ی</td><td>ا</td><td>ل</td><td>ا</td><td>و</td><td>ب</td><td>ر</td><td>ه</td><td>ی</td><td>م</td></tr> <tr> <td>ب</td><td>ی</td><td>م</td><td>م</td><td>ت</td><td>ل</td><td>ک</td><td>م</td><td>ز</td><td>ن</td><td>ر</td><td>ا</td><td>ل</td><td>م</td><td>ز</td></tr> <tr> <td>ا</td><td>ن</td><td>ج</td><td>ا</td><td>ن</td><td>ز</td><td>ا</td><td>ه</td><td>د</td><td>ت</td><td>ن</td><td>ت</td><td>ن</td><td>ت</td><td>م</td></tr> <tr> <td>م</td><td>د</td><td>ر</td><td>ق</td><td>م</td><td>ج</td><td>د</td><td>م</td><td>ج</td><td>د</td><td>م</td><td>ج</td><td>د</td><td>م</td><td>ز</td></tr> <tr> <td>ا</td><td>ج</td><td>ت</td><td>ج</td><td>ت</td><td>ج</td><td>ا</td><td>د</td><td>ی</td><td>ا</td><td>ه</td><td>ی</td><td>م</td><td>ز</td><td>م</td></tr> <tr> <td>ب</td><td>ع</td><td>م</td><td>ت</td><td>م</td><td>م</td><td>د</td><td>ا</td><td>ه</td><td>ی</td><td>م</td><td>ز</td><td>م</td><td>ز</td><td>م</td></tr> <tr> <td>ج</td><td>ا</td><td>ی</td><td>س</td><td>ا</td><td>ن</td><td>م</td><td>ل</td><td>و</td><td>ر</td><td>ا</td><td>ی</td><td>ز</td><td>م</td><td>ز</td></tr> <tr> <td>و</td><td>ر</td><td>ا</td><td>ی</td><td>س</td><td>ا</td><td>د</td><td>ک</td><td>ی</td><td>غ</td><td>ل</td><td>ف</td><td>ت</td><td>ی</td><td>م</td></tr> <tr> <td>ب</td><td>س</td><td>ی</td><td>س</td><td>ر</td><td>ی</td><td>ا</td><td>ل</td><td>م</td><td>ت</td><td>ا</td><td>ل</td><td>م</td><td>ز</td><td>م</td></tr> <tr> <td>ی</td><td>ا</td><td>د</td><td>ی</td><td>ا</td><td>م</td><td>ز</td><td>ی</td><td>س</td><td>ق</td><td>و</td><td>م</td><td>ز</td><td>م</td><td>ز</td></tr> </tbody></table></div></div>	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	ک	ف	ع	ق	ر	ب	گ	ز	م	ا	ک	م	ر	م	ز	س	ج	ا	د	ب	خ	ا	ر	م	ن	م	ن	و	ر	م	ا	م	ز	د	ر	د	س	ت	ی	ا	د	ا	د	م	ز	ا	ر	ض	ف	ی	س	ف	ی	س	ت	ی	ر	ا	ن	ا	ب	م	ن	ب	ا	ن	ف	ی	ا	ر	ب	ه	ی	م	ز	ا	د	ا	ت	س	ی	ا	ل	ا	و	ب	ر	ه	ی	م	ب	ی	م	م	ت	ل	ک	م	ز	ن	ر	ا	ل	م	ز	ا	ن	ج	ا	ن	ز	ا	ه	د	ت	ن	ت	ن	ت	م	م	د	ر	ق	م	ج	د	م	ج	د	م	ج	د	م	ز	ا	ج	ت	ج	ت	ج	ا	د	ی	ا	ه	ی	م	ز	م	ب	ع	م	ت	م	م	د	ا	ه	ی	م	ز	م	ز	م	ج	ا	ی	س	ا	ن	م	ل	و	ر	ا	ی	ز	م	ز	و	ر	ا	ی	س	ا	د	ک	ی	غ	ل	ف	ت	ی	م	ب	س	ی	س	ر	ی	ا	ل	م	ت	ا	ل	م	ز	م	ی	ا	د	ی	ا	م	ز	ی	س	ق	و	م	ز	م	ز
۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱																																																																																																																																																																																																																																		
ک	ف	ع	ق	ر	ب	گ	ز	م	ا	ک	م	ر	م	ز																																																																																																																																																																																																																																		
س	ج	ا	د	ب	خ	ا	ر	م	ن	م	ن	و	ر	م																																																																																																																																																																																																																																		
ا	م	ز	د	ر	د	س	ت	ی	ا	د	ا	د	م	ز																																																																																																																																																																																																																																		
ا	ر	ض	ف	ی	س	ف	ی	س	ت	ی	ر	ا	ن	ا																																																																																																																																																																																																																																		
ب	م	ن	ب	ا	ن	ف	ی	ا	ر	ب	ه	ی	م	ز																																																																																																																																																																																																																																		
ا	د	ا	ت	س	ی	ا	ل	ا	و	ب	ر	ه	ی	م																																																																																																																																																																																																																																		
ب	ی	م	م	ت	ل	ک	م	ز	ن	ر	ا	ل	م	ز																																																																																																																																																																																																																																		
ا	ن	ج	ا	ن	ز	ا	ه	د	ت	ن	ت	ن	ت	م																																																																																																																																																																																																																																		
م	د	ر	ق	م	ج	د	م	ج	د	م	ج	د	م	ز																																																																																																																																																																																																																																		
ا	ج	ت	ج	ت	ج	ا	د	ی	ا	ه	ی	م	ز	م																																																																																																																																																																																																																																		
ب	ع	م	ت	م	م	د	ا	ه	ی	م	ز	م	ز	م																																																																																																																																																																																																																																		
ج	ا	ی	س	ا	ن	م	ل	و	ر	ا	ی	ز	م	ز																																																																																																																																																																																																																																		
و	ر	ا	ی	س	ا	د	ک	ی	غ	ل	ف	ت	ی	م																																																																																																																																																																																																																																		
ب	س	ی	س	ر	ی	ا	ل	م	ت	ا	ل	م	ز	م																																																																																																																																																																																																																																		
ی	ا	د	ی	ا	م	ز	ی	س	ق	و	م	ز	م	ز																																																																																																																																																																																																																																		

سودوکو سخت ۴۰۱۷
زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه
قانون‌های حل جدول سودوکو
۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ساده ۴۰۱۷
زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه
سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عدد‌های بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.